

Kvinden og Samfundet

Udgivet af

Dansk Kvindesamfund.

Nr. 5.

Kontor: Nørregade 33, St.

30. Januar 1900.

Udgaar hver Tirsdag.

16. Aarg.

Julie Laurberg.

Fotograf.

Hotel du Nord.

Indgang ad Porten. Elevator.

Læge Emmy R. Neukirchs

Tandklinik 1-3.

56, 1., Nørre Farimagsgade.

Hellerup, Strandvej 157.

Kl. 10-12. Mandag og Torsdag.

Redaktionen træffes hver Torsdag fra Kl. 2-4 paa „Dansk Kvindesamfund“s Kontor, Nørregade 33, St.

Klager over Uregelmæssighed i Forsendelsen bedes stillet skriftligt til Postvæsenet — hjælper dette ikke da til Bladets Kontor.

Kvindelige Fabriksinspektører.

Naar „Kvinden og Samfundet“ har sat sig som en nærliggende Opgave at virke for Ansættelsen af kvindelige Fabriksinspektører, maa det glæde enhver Ven af Kvindernes Sag. Selv for dem, der ikke staar i direkte Berøring med Arbejderforholdene, vil Opnaaelsen af dette Krav være af Betydning; thi det er en Anerkendelse af Kvindernes Ret og Evne, og saaledes et bestemt Skridt henimod Anerkendelse af Retten til Selvstyre ogsaa for Kvinderne.

Maaske kan det interessere Læserne af „Kvinden og Samfundet“ at høre lidt om, hvordan Forholdet er andre Steder.

Det Sted, hvor man først og paa flest Steder har ansat kvindelige Tilsynshavende ved Fabrikkerne, er England. Men det er næppe almindelig kendt herhjemme, at der ogsaa i Tyskland allerede paa flere Steder er ansat Kvinder som Tilsynshavende. Sagen er her begyndt saa godt, at den overalt er i jævn og sikker Fremgang.

I Bayern er der ansat to saadanne, i Hessen ligeledes; begge Steder har Vedkommende virket til fuldeste Tilfredshed i alle Retninger. Ogsaa andre Stater har ansat Kvinder, saaledes Württemberg, Sachsen Weimar; ikke saa faa andre Stater har desuden fremsat Forslag derom, og til Dels vedtaget dem. To af de vigtigste af disse er Preussen og Kongeriget Sachsen. Den sachsiske Regering har netop i denne Session fremsat Forslag om Ansættelse af flere „kvindelige Tilsynsmænd“; det skal altsaa ikke være egentlige Inspektører, man tør ikke ret give Kvinder nogen virkelig Au-

Kvindernes Køkken, Vimmelskaftet 36, 2.

Telefon 2754.

Restauration for Kvinder.

Frrokost 11-2: Varme Retter 25-50 Ø. — Middag 3-6½: 2 Retter 45 Ø.

Separatværelse for Frrokostgæster.

Fra 2-10 Kuverts. Bestillinger til fastsat Tid.

Søndag Middag kan der ved Forudbestilling træffes Arrangements med

Familiebord i en særlig Spisestue.

Mærk! Specialiteten: Hjemmebagt Hvedebrød er forøget med **Flamske Vafler** à 5 Ø. pr. Stk.

Bestillinger paa disse modtages til **Afhentning**.

4. Jan. 1899-4. Jan. 1900 har Antallet af Besøgende været **82,880**.

Tandlæge
Fru Tofte-Siesbye,
Amagertorv 31.

Tandlæge
Frøken Anna F. Hansen,
Frederiksborggade 34.

toritet, men man mener, at de vil danne et heldigt Mellemlid mellem de kvindelige Arbejdere og de egentlige Tilsynshavende, da Arbejderskerne vel med mere Tillid vil henvende sig til deres egne Kønssfæller. Tankegangen er utvivlsomt rigtig, og at det er Vejen til at faa virkelige kvindelige Inspektører, det er Regeringen klar over; den foretrækker blot at gøre sine Skridt fremad saa smaa som muligt ad Gangen. Det ventes, at Lovforslaget vil blive vedtaget; og det gælder da for de Kvinder, der ansættes, at skaffe sig selv saa megen Autoritet som muligt. Dertil kræves, at det bliver *virkelige Dygtigheder*, der vælges til Embederne — og dette ligger jo rigtig nok i Myndighedernes Haand. Hvis de er ligegyldige for Sagen, kan den med Lethed ødelægges. Fra en af de smaa tyske Stater meldes det saaledes, at man slet ikke har sporet nogen videre Virkning efter Ansættelsen af de kvindelige Inspektører, skønt disse har virket i flere Aar. Men naar man saa hører, at det er „to ældre Enker“, der er bleven ansat, kan man ikke værge sig mod en Mistanke om, at man har tænkt mere paa Enkeforsørgelsen end paa de unge, kvindelige Arbejders Tarv. Der er ingen Tvivl om, at England har vist den rette Vej: skal Arbejdet gøres godt, er det ikke nok, at det bliver gjort af Kvinder; man maa ogsaa sørge for, at disse bliver saa dygtige som muligt. Der er derfor i England sørget for, at de kan faa en virkelig Uddannelse til deres ansvarsfulde Post.

Det mest betydningsfulde Skridt er sket netop i denne Tid, idet *Preussen* ogsaa har ansat to Kvinder, en i Berlin, en i München-Gladbach, de to Steder, hvor der er flest Kvinder, der arbejder i Fabrikker. Embederne er vel lønnede efter kvindelige Forhold, nemlig med 2,400 Reichsmark om Aaret, og de vil derfor sikkert blive søgt af saa mange, at man kan

vælge blandt de bedste. Alle haaber da ogsaa, at det snart vil vise sig nødvendigt at gaa videre frem ad den en Gang indslaaede Vej.

Vi danske Kvinder er tilbøjelige til at mene, at vi er foran vore tyske Søstre. Paa mange Omraader gælder det vel, men som det ses, er vi paa *dette* meget langt tilbage. Der er jo for nylig forelagt den danske Rigsdag et Lovforslag om at „beskytte“ Kvinderne ved at forbyde dem visse Slags Arbejde. Med Rette blev det sagt i Rigsdagen, at Kvinderne jo ikke havde udtalt Ønsket om denne Beskyttelse. Mærkeligt nok var der dog ingen, der fremkom med det dog ret nærliggende Forslag, at man skulde spørge Arbejderskerne, hvad deres Ønsker var. Der er da noget, der hedder Kommissioner, og man har da selv i Danmark set Kvinder sidde i kongelige Kommissioner. Var det ikke rimeligt, om man nedsatte en Kommission til at overveje det Spørgsmaal, om man skal indføre dette i Danmark ganske ny Princip; og hvad skulde der da være i Vejen for at give Repræsentanter for Arbejderskerne Plads i Kommissionen? Jeg er overbevist om, at vi Kvinder ikke vil behøve at skamme os ved en saadan Repræsentation.

Aldeles ubegribeligt er det, at man ikke straks gaar den Vej at ansætte Kvinder i Fabriksinspektionen. Er det Alvor, at man vil *beskytte* Arbejderskerne, da bør man dog først gøre det nærliggende Skridt, at tilvejebringe dette naturlige Mellemlid mellem Myndighederne og de arbejdende Kvinder. Jeg ser, at Ministeren har udtalt, at den af ham foreslaaede „Beskyttelse“ er indført i alle andre Lande. Han kunde da ogsaa gerne gøre opmærksom paa, at de kvindelige Fabriksinspektører nu ogsaa er indført i alle de Lande, Danmark plejer at tage til Mønster.

En rejsende Ven af „Kvinden og Samfundet.“

Christine Søborg

Kjøbmagergade 16 II
Salon for Frisering, Hovedbad
og Haararbejde.
Telefon 19536.

FRU LAURA MADSENS
hjemmelavede Konfekt.
Telefon 17522.

Knauststr. 4. 1ste Sal.

Knauststr. 4. 1ste Sal.

Stort og righoldigt Udvalg
af Marzipan og Konfekter.

Kvindesagen og Børnene.

Af Kirstine Frederiksen.
I.

I Tilslutning til mine Artikler om Forældre og Børn vil jeg gerne fremsætte nogle Bemærkninger, som i øvrigt refererer sig til, hvad Fru Nina Bang har skrevet i „Tilskueren“ (Juli og August 1898) og Fru Johanne Meyer i „Kvinden og Samfundet“ (Nr. 14 1898) om kooperative Hjem. Skarpt og klart fremstiller Fru Bang den evige Vanskelighed i Kvindesagen: at Barnefødsler og Barnepleje hindrer Kvindens Deltagelse i Erhvervslivet og omvendt. Men at denne Vanskelighed som de to Forfattere mener, skulde forsvinde, ved at man indrettede kooperative Husholdninger, ses mindre tydeligt. For det første vilde Løsningen jo kun gælde for Byerne. Hele Landbefolkningen er saa nogenlunde udelukket fra en saadan Sammenslutning af mange Hjem under et Tag — heldigvis for den maa man sige, især naar man tænker paa Børnene, der er saa meget lykkeligere paa Landet, netop fordi de der har Plads til at røre sig frit. Dernæst indfører de kooperative Husholdninger jo ikke noget nyt Princip, kun en ny Form — maaske den mest praktiske, ikke den mest tiltalende — for Masseproduktion, en videre Udvikling af, hvad vi allerede kender og benytter os af, som færdiglavet Mad og Klæder, som Vadske- og Bade-Anstalter og for Børnernes Vedkommende som Vuggestuer og Asyler, Børnehaver og Skoler.

At Livet med stigende Magt paa tvinger os den Art Hjælp til vor Husførelse og Børneopdragelse, er sikkert nok. Selvejerekvipagerne bliver sjældnere, Omnibuserne rummeligere. Samfundet bliver, som Fru Meyer siger, omdannet til et Hjem for alle. Men dette Allemandshjem gør dog ikke det enkelte Hjem overflødigt. I England og Amerika, hvor Kooperationen drives mere end noget Sted, laver man netop nu en hel Forældrevidenskab, studerer Barnehygieine og Barnepsykologi, holder Forældremøder, ja opretter endog Højskoler for Forældre.